

Τὸ Ἀρχέτυπὸν μας καὶ ἡ διαφύλαξις ἀπὸ τὰ Εἶδωλα

Ἡ ἐνίδρυσις τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰς καρδίας μας

Ἄγαπῆτοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ·

α. Ἡ «εἰσαγωγή τοῦ Πρωτοτόκου εἰς τὴν οἰκουμένην»¹

Ἄς προσκυνήσωμεν καὶ τὴν ἡμέραν αὐτὴν μὲ ἱερὸν δέος καὶ θαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τὸν Σωτῆρα μας Ἰησοῦν Χριστόν, χωρὶς κανένα δισταγμὸν ἐπειδὴ διατελεῖ ὑπὸ συνθήκας τόσοσιν ταπεινάς.

Ἐυρίσκεται, ὡς Θεός, «εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς»²· ἀναπαύεται, ὡς Θεάνθρωπος, εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἀχράντου Αὐτοῦ Μητρός.

Εἶναι ταυτοχρόνως ὁ «**Πρωτότοκος**»¹ καὶ ὁ «**Μονογενής**»³, ὁ Ὅποῖος ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν Πατέρα πρὸ πάσης κτίσεως· εἶναι «**ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ**»⁴, ἡ ἀναρχος καὶ δημιουργικὴ αἰτία καὶ ἀρχὴ τῆς ὁρατῆς καὶ ἀοράτου δημιουργίας· εἶναι «**ὁ Πρῶτος καὶ ὁ Ἐσχάτος**»⁵, ὁ Ὅποῖος ὑπάρχει προαιωνίως πρῶτος ἀπὸ ὅλα, καὶ περικλείει εἰς τὴν ἄπειρον Αὐτοῦ ὑπαρξιν καὶ παρουσίαν τὰ πάντα!

Σήμερον λοιπόν, δικαίως χορεῦει καὶ πανηγυρίζει ἡ Κτίσις, διότι ἀποκαλύπτεται τὸ μέγα καὶ ὑψιστον Μυστήριον τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας, τὸ «**προεγνωσμένον πρὸ καταβολῆς κόσμου**»⁶· σήμερον, «**εἰσάγεται ὁ Πρωτότοκος εἰς τὴν οἰκουμένην**»¹, συμφώνως πρὸς τὴν προαιώνιον βουλήν τοῦ Θεοῦ· σήμερον, γεννᾶται τὸ **Ἀρχέτυπὸν** μας, ὁ ὄντως Ἄνθρωπος, ὁ Θεάνθρωπος!

Ὁρθῶς καὶ λιαν ἐπιτυχῶς καλεῖται ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας ἡ μεγάλη αὐτὴ ἡμέρα τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὡς «**Γενεθλίος Ἡμέρα τῆς Ἀνθρωπότητος**»⁷, διότι ἔκτοτε γεννῶνται οἱ πραγματικοὶ ἄνθρωποι.

Ὁ ἄνθρωπος δύναται πλέον νὰ ἐπιτύχη τὴν ὀλοκλήρωσίν του, δηλαδή νὰ χριστοποιηθῆ, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐνώνεται μὲ τὸν Θεάνθρωπον Χριστὸν καὶ γίνεται κατὰ χάριν Θεός.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ·

β. Τὸ «μακάριον» καὶ «προεπινοούμενον τέλος»⁸

Ὅσοι Χριστιανοὶ εὐρίσκονται εἰς τὸ στάδιον τῆς καθάρσεως καὶ τοῦ φωτισμοῦ ἀκούουν μυστικῶς κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν νὰ ἐπαναλαμβάνεται ἡ τόσον γνώριμος φωνὴ τοῦ Πατρὸς: **«Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα»⁹!**

Ἡ φωνὴ αὐτῆ, ἡ ὁποία θὰ ἀκουσθῆ τόσον κατὰ τὸ Βάπτισμα, ὅσον καὶ κατὰ τὴν Μεταμόρφωσιν, εἶναι ἡ πλέον χαρμόσυνη, ἀπὸ ὅσας ποτὲ ἔχουν ἀκουσθῆ ἀπὸ τὸν Οὐρανόν!

Ὁ ἀναρχος Πατὴρ **«εὐδόκησε»!**... Τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ **«Πρωτότοκος»**, μὲ τὴν **«εὐδοκίαν»**, δηλαδή τὸ **πρῶτον** καὶ **προηγούμενον θέλημα** τοῦ Πατρὸς, τὸ ὁποῖον ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἄμετρον ἀγαθότητα καὶ ἀγάπην Του καὶ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν Του νὰ εὐεργετῆ, ἔγινε τέλειος ἄνθρωπος.

Ἐπειδὴ ἀκριβῶς τὸ Μυστήριον τῆς Ἑνσάρκου Οἰκονομίας τοῦ Υἱοῦ ἦτο τὸ **προηγούμενον θέλημα** τοῦ Πατρὸς, οἱ Ἅγιοι μᾶς διδάσκουν, ὅτι **«διὰ τοῦτο καὶ προεγνώσθη καὶ προωρίσθη πρὸ τῆς προγνώσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ ὅλων τῶν ἄλλων κτισμάτων νοητῶν τε καὶ αἰσθητῶν»** καὶ περαιτέρω, **«ὅλα τὰ ἄλλα κτίσματα καὶ προεγνώσθησαν καὶ προωρίσθησαν [ὑπὸ τοῦ Πατρὸς] νὰ δημιουργηθοῦν διὰ τὸ μέγα μυστήριον τῆς τοῦ ἀγαπητοῦ Υἱοῦ Του ἐνανθρωπήσεως»¹⁰.**

Τὸ Μυστήριον τῆς Ἑνσάρκου Οἰκονομίας εἶναι λοιπὸν **«Ἀρχὴ καὶ Μέσον καὶ Τέλος ὅλων τῶν Κτισμάτων νοητῶν τε καὶ αἰσθητῶν καὶ μικτῶν»¹⁰**. εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέλος· εἶναι τὸ **«μακάριον»** καὶ **«προεπινοούμενον τέλος»**, **«ὁ τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων προεπινοούμενος θεῖος σκοπός»**, μὲ πρῶτιστον κινητικὸν αἴτιον αὐτὸν **«τὸν ἐνδότατον πυθμένα τῆς πατρικῆς ἀγαθότητος»⁸.**

Χορεύει λοιπὸν δικαίως, ἐπαναλαμβάνω, καὶ πανηγυρίζει ἅπανα ἡ Κτίσις σήμερον, διότι ἡ Σάρκωσις τοῦ Λόγου, ἡ ἔνωσις θείας καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως εἰς τὴν ὑπέρθρον ὑπόστασιν τοῦ **«Πρωτοτόκου»** καὶ **«Μονογενοῦς»**, ἔγινεν ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ αἰτία νὰ προγνωσθοῦν καὶ προορισθοῦν καὶ νὰ κτισθοῦν πάντα τὰ Δημιουργήματα· ἐχάρισεν ἐνδιαμέσως εἰς μὲν τοὺς Ἄγγελους ἀτρεψίαν καὶ ἀκνησίαν εἰς τὸ κακόν, εἰς δὲ τοὺς ἀνθρώπους τὸ **Ἀρχέτυπον** αὐτῶν, διὰ τοῦ Ὁποίου ἀνακαινίζονται καὶ χριστο-

ποιούνται· εἶναι δὲ καὶ τέλος, «τὸ ὕστατον πάντων, μεθ' ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο ἀνώτερον», ἐφ' ὅσον αὐτὸ «ἔγινε καὶ εἰς τοὺς Ἀγγέλους καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς ὅλην τὴν Κτίσιν, τελείωσις καὶ θέωσις καὶ δόξα καὶ μακαριότης», ἐπίσης δὲ ἐπειδὴ τοῦτο «ἔγινεν ἔνωσις Κτίστου καὶ κτισμάτων, καὶ δόξα τοῦ ἀνάρχου Πατρὸς, δοξασθέντος, οὐχὶ διὰ ψιλῶν κτισμάτων, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ τοῦ κατ' οὐσίαν Υἱοῦ καὶ Λόγου Του, τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων φορέσαντος»¹⁰.

Ἀγαπητὰ ἐν Κυρίῳ τέκνα·

γ. «Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων»¹¹

Ἡ ἀγιοπάτη Ἐκκλησία μας ὑπενθυμίζει συνεχῶς καὶ μάλιστα σήμερον τὴν μεγάλην καὶ σωτηριώδη ἀλήθειαν, ὅτι «ἐμψύθη πάλαι Ἀδάμ, καὶ Θεὸς ἐπιθυμήσας οὐ γέγονεν ἄνθρωπος γίνεται Θεός, ἵνα Θεὸν τὸν Ἀδάμ ἀπεργάσηται»¹².

Ὁ Ἀδάμ ἐματαιώσε προσωρινῶς τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν θέωσιν τοῦ ἀνθρώπου, διότι πλανηθεὶς ὑπὸ τοῦ σατανᾶ, ἔδωκεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἀπεφάσισε αὐτὸς διὰ τὸν τρόπον καὶ τὸν δρόμον τῆς τελειώσεως καὶ θεώσεώς του.

Ἡ ἀντάρξεια ὅμως αὐτὴ καὶ ἡ αὐτο-εκτίμησις, ἡ αὐτο-πεποιθήσις καὶ ἡ πίστις εἰς τὴν δῆθεν αὐτο-δυναμίαν του, ἔγινεν ἡ ἀπαρχὴ νὰ στηλωθοῦν καὶ ἐνιδρυθοῦν εἰς τὴν καρδίαν του ἀναρίθμητα εἰδῶλα.

Τοιουτοτρόπως, ὁ ἄνθρωπος ἀντὶ νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν καὶ Δημιουργόν του, λατρεύει τὰ εἰδῶλα τῶν παθῶν του· καὶ τὸ φοβερώτερον καὶ ἀπεχθέστερον· λατρεύει τὸν ἑαυτόν του, δηλαδὴ **αὐτο-ειδωλοποιεῖται!**

Δυστυχῶς, τοῦτο συμβαίνει ἀκόμη καὶ μὲ τοὺς Χριστιανούς, παρ' ὅλον ὅτι διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος ἀπετάχθησαν τῷ σατανᾶ καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ· ὁ κίνδυνος καὶ ὁ πειρασμὸς τῆς **εἰδωλολατρίας** εἶναι πάντοτε παρῶν, ὑφέρει μέσα εἰς τὴν καρδίαν μας.

Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς μᾶς ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν καὶ μᾶς προτρέπει στοργικῶς:

«Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων»¹¹!

Ὁ κίνδυνος αὐτὸς ἐκ τῶν «εἰδώλων» δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμᾶται, διότι - ὅπως μᾶς διαβεβαιώνουν οἱ Ἅγιοι- **«κάθε ἐμπαθὴς ἄνθρωπος ἔχει εἰδῶλον εἰς τὴν ψυχὴν του τετυπωμένον τὸ πάθος ἐκεῖνο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον νικᾶται καὶ κυριεύεται, καὶ τοῦτο προσκυνεῖ καὶ λατρεύει ὡσὰν Θεόν του: “εἰς ὃ πρᾶγμα ἡ καρδία τινος δέδεται, καὶ ὅπου ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ, ἐκεῖνὸ ἐστὶν αὐτοῦ ὁ Θεός”»¹³.**

Τὸ λυπηρὸν εἶναι, ὅτι ἐνῶ ἡ **καρδιά** μας πρέπει νὰ εἶναι **«κατοικη-
τήριον»¹⁴** καὶ θρόνος τοῦ Χριστοῦ· ἐνῶ ὁ **νοῦς** μας πρέπει νὰ εἶναι **«νοῦς
Χριστοῦ»¹⁵**, εἰς τὴν προᾶξιν συμβαίνει συνήθως τὸ ἀντίθετον: τὰ πάθη τοῦ
νοῦ, οἱ πονηροὶ λογισμοὶ καὶ τὰ ἐμπαθῆ εἰδῶλα τῆς φαντασίας μας, ὡς
ἄλλα **«βδελύγματα τῆς ἐρημώσεως ἐστῶτα ἐν τόπῳ ἀγίῳ»¹⁶**, ἐκτοπίζουν
τὸν Θεὸν καὶ διώκουν ἀπὸ τὴν ψυχὴν μας τὴν καθαρότητα καὶ τὸν
ἀγιασμόν.

Ἄρα γε, πῶς θὰ **«φυλάξωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων»¹¹** τούτων,
ὥστε εἰς τὴν καρδίαν μας νὰ ἔχωμεν διαρκῶς **«ἐστηλωμένον καὶ
ἐνιδρυμένον»** μόνον τὸ **Ἀρχέτυπὸν** μας, τὸν Θεάνθρωπον, ὁ Ὅποιος θὰ
μᾶς χαριτώσῃ καὶ θεώσῃ;

Ἀπαιτεῖται, μᾶς λέγουν οἱ Ἅγιοι, συνεχῆς ἀγῶν ἐσωτερικὸς καὶ ἐξωτε-
ρικὸς· φυλακὴ τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιάς· νῆψις καὶ
ἐγρήγορσις· διαρκῆς αὐτοκριτικὴ, αὐτομεμψία καὶ μετάνοια· συνεχῆς
κοινωνία τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων· πορεία σταθερὰ ἐν σταυρῷ καὶ
ἀσκήσει μετὰ καρδιάς συντεριμμένης καὶ τεταπεινωμένης...

Καὶ τέλος, μᾶς διδάσκουν οἱ νηπτικοὶ Πατέρες, **«ὅποιος ἀγαπᾷ νὰ
ἐλευθερωθῆ εὐκόλως ἀπὸ τὰ ἐμπαθῆ εἰδῶλα τῆς ἀμαρτίας»**, τὰ ὅποια
ἔστησαν οἱ δαίμονες διὰ τῶν ἐμπαθῶν λογισμῶν εἰς τὴν ψυχὴν του, **«ἅς
συνηθίζῃ νὰ ἐμβάξῃ τὸν νοῦν του μέσα εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ νὰ λέγῃ
μὲ τὸν ἐνδιάθετον λόγον τὴν σωτήριον ταύτην εὐχήν: “Κύριε Ἰησοῦ
Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με!”»¹³.**

Αὐτὴ ἡ νοερὰ ἐργασία, ὅταν χρονίση καὶ ἐγκαθιδρυθῆ σταθερὰ μέσα
μας, καθαρίζει, ἐξαγνίζει καὶ φωτίζει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μας
τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ εἴμεθα πλέον **ναοὶ ἅγιοι** τοῦ Θεοῦ, τοῦ
Φιλανθρώπου Πατρός, τοῦ Σαρκαθέντος Λόγου καὶ τοῦ Παρακλήτου
Πνεύματος, τῆς μιᾶς ἐν τριάδι μοναρχικωτάτης Θεότητος· εἰς τὴν Ὅποιαν,
πρέπει πᾶσα δόξα καὶ εὐχαριστία, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!

Ἅγία Γέννησις τοῦ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 2005

Εὐχέτης πρὸς ἐνανθρωπήσαντα Κύριον

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Ὄρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανὸς

Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων

-
- 1) Πρόβλ. Ἐβρ. α´ 6.
 - 2) Ἰωάν. α´ 18.
 - 3) Ἰωάν. α´ 14, 18· γ´ 16, 18.
 - 4) Ἀποκαλ. γ´ 14.
 - 5) Ἀποκαλ. β´ 8.
 - 6) Α´ Πέτρο. α´ 20.
 - 7) **Μ. Βασιλείου**, PG τ. 31, στλ. 1473A.
 - 8) **Ἁγίου Μαξίμου Ὁμολογητοῦ**, PG τ. 90, στλ. 621A
 - 9) Β´ Πέτρο. α´ 17.
 - 10) **Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου**, Ἐρμηνεία εἰς τὸ Β´ Πέτρο. α´ 17.
 - 11) Α´ Ἰωάν. ε´ 21.
 - 12) Ἑορτῆς Εὐαγγελισμοῦ, Δοξαστικὸν Αἴνων.
 - 13) **Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου**, Ἐρμηνεία εἰς τὸ Α´ Ἰωάν. ε´ 21, μὲ ἀναφορὰν εἰς τὸν Ὅσιον Μακάριον τὸν Μέγαν.
 - 14) Πρόβλ. Ἐφεσ. γ´ 17.
 - 15) Α´ Κορινθ. β´ 16.
 - 16) Πρόβλ. Ματθ. κδ´ 15· Μάρκ. ιγ´ 14.
 - Βλ. τὴν πολὺν ὠραία τροπολογικὴ ἐρμηνεία ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ **Ἁγίου Μαξίμου Ὁμολογητοῦ**, *Περὶ Ἀγάπης*, Β´, § λα´.